

โครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561

นางสาวพิชานันท์ ทองหล่อ
นายสุทิน ปุณทริกภักดิ์

1. ที่มาและความสำคัญ

การขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างบรรยากาศการทำงาน สนับสนุน ให้บุคลากรทุกระดับทั้งสายงานวิชาการ และสายงานด้านการสนับสนุนงานวิชาการผลิต ผลงานวิจัย และ สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ กระบวนการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) เป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะมาช่วยพัฒนาบุคลากรสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ให้ได้รับการพัฒนา ทักษะ องค์กรความรู้ เพิ่มสมรรถนะ ทางการวิจัย และยังส่งผลให้งานประจำได้รับการปรับปรุงประสิทธิภาพให้ดียิ่งขึ้นจากการทำ R2R

สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ เป็นสถาบันต้นแบบด้านการพัฒนาอนามัย เด็กแรกเกิด - ๕ ปี แบบองค์รวม (Holistic Health) ระดับประเทศในปี ๒๕๖๓ มีพันธกิจในการพัฒนา องค์กรความรู้/ถ่ายทอดองค์ความรู้/ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย/เป็นศูนย์การเรียนรู้และอ้างอิง ด้านส่งเสริมพัฒนาอนามัยเด็กแรกเกิด - ๕ ปี ดังนั้นจึงได้จัดทำโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยคาดหวังให้นักวิชาการและครูพี่เลี้ยงและบุคลากรวิชาชีพอื่นที่มีความสนใจ มีพื้นฐานในการทำงานวิจัย เพื่อต่อยอดสู่การทำงานวิจัย และสร้าง นวัตกรรม ภาพประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความสามารถในการพัฒนางานวิชาการ
2. เพื่อนำผลงานการดำเนินงานมาเป็นเครื่องมือในการวางแผนการขับเคลื่อนงานวิชาการสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ

3. ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 3.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและกำหนดจุดพัฒนา
- 3.2 การประชาสัมพันธ์โครงการ
- 3.3 การดำเนินงาน อบรมการจัดทำงานประจำสู่งานวิจัย จำนวน 7 ครั้ง กิจกรรมเป็นการบรรยายให้ความรู้ การฝึกปฏิบัติจริง การนำเสนอความก้าวหน้า อาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่ม ระบบพี่เลี้ยง/เพื่อนช่วยเพื่อน
- 3.4 การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล

4. ผลการดำเนินงาน

โครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) เป็นกิจกรรมใหม่ที่สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ จัดทำขึ้นใน ปี พ.ศ. 2561 เพื่อขับเคลื่อนงานวิชาการในสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ การประเมินผลใช้ “CIPP Model” 4 ด้าน ของสตีฟเฟิลบีม มาเรียบเรียงผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. ด้านสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) จากการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (Routine to research) สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2561 พบว่า ข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่ก่อตั้ง ปี 2558 มีการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย 1 เรื่อง คือ แนวทางการอบรมเลี้ยงดู ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของนักวิชาการและครู ใน ศูนย์วัลลภไทยเหนือและสถานอนามัยเด็กกลาง จากสภาพการทำงานนักวิชาการมีการลาศึกษา ไปอบรม พัฒนาบ่อยทำให้ในปี 2560 ทำได้เพียงทบทวนเรื่องเดิม ปี 2561 ผู้บริหารโดย แพทย์หญิงสายพิน โชติวิเชียร ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ มีนโยบายผลักดันให้มีการจัดกิจกรรม/ขับเคลื่อนงานวิชาการ เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความสามารถในการพัฒนางานวิชาการ และนำผลงานมาเป็น เครื่องมือในการพัฒนางานประจำ และได้สอบถามความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากร แบบไม่เป็นทางการ มีผู้สนใจ 45 คน และได้ประสานหัวหน้ากลุ่มเพื่อพิจารณาคัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการก่อนขออนุมัติโครงการ

2. ปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) จากการพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ผู้บริหารมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบ สนับสนุนจัดสรรงบประมาณ 60,000 บาท และประสานขอรายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ เป้าหมายผู้เข้าร่วมโครงการ 30 คน เนื่องจากข้อจำกัดของงบประมาณ เครื่องมือที่สนับสนุน ทีมพี่เลี้ยงไม่เพียงพอ วิทยากรได้รับเกียรติจาก ดร.มาศโมหี จิตวิริยธรรม ศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก แพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล และคณะ กิจกรรมเน้นบรรยายและฝึกปฏิบัติ

3. กระบวนการดำเนินงาน (Process Evaluation : P)

3.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและกำหนดจุดพัฒนา เขียนโครงการและอนุมัติดำเนินงาน

3.2 การประชาสัมพันธ์โครงการ และกำหนดเกณฑ์คัดเลือกผู้เข้าร่วมโครงการ ต้องสามารถเข้าร่วมโครงการอย่างน้อย ร้อยละ 85

3.3 การดำเนินงาน ระยะเวลาการอบรม ระหว่างเดือน ธันวาคม 2560 – มิถุนายน 2561 อบรมการจัดทำงานประจำสู่งานวิจัย จำนวน 7 ครั้ง โดยครั้งที่ 1-6 จะมีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่ม และระบบพี่เลี้ยง/เพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมประกอบด้วย

- การบรรยายให้ความรู้ โดยระบุปัญหาการวิจัย กำหนดตัวแปรการวิจัย กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย กำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่าง และเขียนโครงร่าง

- การฝึกปฏิบัติจริง โดยมีเครื่องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตสนับสนุนการดำเนินงาน

- การนำเสนอความก้าวหน้า เรื่องละ 5 นาที ในการนำเสนอแต่ละครั้ง เพื่อทราบความก้าวหน้าการดำเนินงาน ทีมวิทยากรให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือเพิ่มเติมประเด็นให้สมบูรณ์

ครั้งที่ 7 เป็นการนำเสนอผลของการศึกษาในรูปแบบปากเปล่า (Oral presentation) และมีโปสเตอร์ (Poster presentation) ขนาด A1 และเชิญผู้เชี่ยวชาญ นายแพทย์ชัยพร พรหมสิงห์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก มาให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงงานวิจัย

3.4 กระบวนการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล มีผู้ประสานติดตามการดำเนินงาน ถัดไป และแนะนำเพิ่มเติมข้อมูลที่สำคัญลงในรายงาน ก่อนส่งให้อาจารย์วิทยากร เพื่อเตรียมความพร้อมก่อน ถึงกำหนดประชุมครั้ง และเสริมทักษะการนำเสนอได้พาผู้เข้าร่วมโครงการไปศึกษาดูงานในการประชุมวิชาการ ประจำปีศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก 2561 ระหว่างวันที่ 4 – 5 เมษายน 2561 เพื่อให้เกิดการต่อยอด งานวิจัย/ ผลงานวิชาการ/นวัตกรรม

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) จากการประเมินโดยใช้ แบบสอบถามออนไลน์ สอบถามผู้เข้าร่วมโครงการ

4.1 ความเข้าใจในภารกิจของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ พบว่า ร้อยละ 53.3 เข้าใจ บทบาทหน้าที่ของสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ ในการเป็นต้นแบบด้านการพัฒนาอนามัย เด็กแรกเกิด – ๕ ปี แบบองค์รวม (Holistic Health) ระดับประเทศ โดยพัฒนาองค์ความรู้/ถ่ายทอดองค์ความรู้/ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย/เป็นศูนย์การเรียนรู้และอ้างอิง ด้านส่งเสริมพัฒนาอนามัยเด็กแรกเกิด – ๕ ปี

4.2 การมีส่วนร่วมในการนำเสนอผลงานวิชาการ เผยแพร่บทความบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน http://nich.anamai.moph.go.th/ewt_news.php?nid=246&filename=Academic_nich และนำเสนอในเวที

- **ตลาดนัดวิชาการสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ** ในวันที่ 16 มีนาคม 2561 จำนวน 14 เรื่อง (นำเสนอทุกเรื่องที่ผ่านมากระบวนการเรียนรู้ 6 ครั้ง)

- **ประชุมวิชาการประจำปีศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก มหาวิทยาลัยมหิดล** ปี 2561 ระหว่างวันที่ 4 – 5 เมษายน 2561 จำนวน 15 เรื่อง (นำเสนอทุกเรื่องที่ผ่านมากระบวนการเรียนรู้ 6 ครั้ง และมีผลงานที่ผลิตในปี 2560 ร่วมนำเสนอ 1 เรื่อง) ได้รับรางวัลได้รับรางวัล “**ติดดาวหน่วยงานดีเด่น ด้านผลงานวิชาการ**” โดยมี ผศ.นพ.กัธธ ตันติวิทยาหัตถ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การแพทย์กาญจนาภิเษก ให้เกียรติมอบรางวัล ซึ่งเป็นรางวัลมอบให้กับหน่วยงานที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาศักยภาพคนในเชิงวิชาการ

โดยใช้หลักการวิจัยจากงานประจำมาจับ เกิดการเรียนรู้ ผลิตผลงานวิชาการ ซึ่งการพัฒนาเกิดขึ้นจริงอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นระบบ

- นำเสนอเวที **Like Take Award 2018** ของกรมอนามัย ระหว่างวันที่ 19 เมษายน – 13 มิถุนายน 2561 จำนวน 1 เรื่อง หัวข้อ “**สัญลักษณ์สร้างวินัย**” ผลจากการศึกษารูปแบบวิธีที่มีผลให้เด็กกลุ่ม 3 ศูนย์เด็กเล็กวัดลพไทยเหนือ เข้าแถวทำกิจกรรมหน้าเสาธง นำเสนอโดย นางสาวสุธาสิณี ชัยสุวรรณ และนางรัชณี พูลสุข **ได้รับรางวัลชมเชย**

- **ประชุมวิชาการประจำปีกรมอนามัย ครั้งที่ 11 ปี 2561** ระหว่างวันที่ 28-29 กรกฎาคม 2561 จำนวน 12 เรื่อง (นำเสนอตามความสนใจของผู้วิจัย)

4.3 มีความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยจากงานประจำในสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติก่อนเข้าร่วมโครงการมีความเข้าใจ ร้อยละ 32.5 และหลังเข้าร่วมโครงการมีความเข้าใจการปฏิบัติงานวิจัยภาพรวมร้อยละ 71.9 เมื่อพิจารณารายข้อที่ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองทุกครั้งมากที่สุด คือ ด้านการออกแบบวิจัย กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง PICO ร้อยละ 62.5 รองลงมา คือ ด้านการค้นปัญหา กำหนดหัวข้อ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา กรอบแนวคิด ร้อยละ 56.3 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ สมมติฐาน ตัวแปร ด้านการสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล ร้อยละ 50 เท่ากัน ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน ร้อยละ 43.8 และน้อยที่สุดคือการทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎีและกรอบความคิด ร้อยละ 37.5

4.5 ความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในการเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ 74.4

5. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ผู้บริหารประกาศเป็นนโยบายการดำเนินงานและสนับสนุนงบประมาณ
2. มีทีมนักวิชาการให้คำปรึกษาแนะนำกระบวนการทำงาน
3. ผู้เข้าร่วมโครงการมีความอดทนมุ่งมั่นและตั้งใจพัฒนาและปรับปรุงงานส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

6. ปัญหาและอุปสรรค

1. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ
2. เครื่องคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอในการสืบค้นข้อมูลและพิมพ์งาน
3. ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร
4. ขาดทักษะในการจัดพิมพ์หรือจัดรูปแบบเอกสาร
5. ผู้ร่วมงานไม่เห็นความสำคัญในการทำวิจัย เนื่องจากต้องใช้เวลาดูแลเด็กมาทำวิจัย

7. ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนางาน

1. ผู้บริหารควรกำหนดเป็นนโยบายการดำเนินงานและสนับสนุนงบประมาณทุกปีเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการพัฒนาบุคลากร โดยเน้นการทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎีและกรอบความคิดการวิจัย
2. ควรมีการสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ การทำงานศึกษาค้นคว้างานวิจัย
3. รูปแบบการจัดอบรมควรกำหนดเป็นระยะๆ และกิจกรรมควรเริ่มจากการรับฟังปัญหาของผู้เข้าร่วมอบรม จากนั้นค่อยสู่ขั้นตอนการบรรยายให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติจริง และการนำเสนอความก้าวหน้า
4. ควรมีการออกแบบเครื่องมือการวัดทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานวิจัยจากงานประจำในสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ

QR-code ดาวน์โหลดโปสเตอร์งานวิจัยจากงานประจำ ปี 2561